

Nieuwe pensioenwet jaar uitgesteld

'VERTRAGING MAG NIET TEN KOSTE GAAN VAN INDEXATIE'

Tekst Pien Heuts Beeld Christiaan Krouwels

De nieuwe pensioenwet wordt in 2023 ingevoerd, een jaar later dan gepland. Welke gevolgen kan dit hebben voor onze pensioenen? Willem Noordman (1954) van het algemeen FNV-bestuur legt het uit.

De invoering van de nieuwe pensioenwet is met een jaar uitgesteld tot 1 januari 2023. Waarom lukt het niet de wet, zoals beloofd, begin 2022 in te laten gaan?

'Het was een optimistische belofte en niet haalbaar. Begin dit jaar is het wetsvoorstel Wet toekomst pensioen online aan heel Nederland voorgelegd. Dat leverde zo'n achthonderd reacties op die zorgvuldig bekeken zijn en soms tot aanpassingen van het voorstel hebben geleid. En sommige onderwerpen waren nog niet helemaal uitgewerkt. Dat geeft dus vertraging. Bovendien moet de wet nog worden getoetst door toezichthouders en organen, zoals de Raad van State. Laten we hopen dat het wetsvoorstel het eerste kwartaal van 2022 bij de Tweede Kamer kan worden ingediend.'

Als de pensioenwet pas begin 2023 ingaat hebben pensioenfondsen en sociale partners dus ook een jaar langer de tijd het nieuwe pensioenstelsel in te voeren: uiterlijk in 2027. Waarom moet het allemaal zo lang duren?

'De pensioenfondsen kunnen natuurlijk ook eerder overstappen, maar bij de overgang naar een nieuw stelsel met nieuwe wetgeving komt veel kijken. Ik denk dat 2025 realistisch is voor een aantal fondsen. Er moeten nieuwe akkoorden met sociale partners worden afgesloten en nieuwe pensioenregelingen worden ontwikkeld en ingevoerd. Met instemming van alle betrokkenen.'

Wat betekent deze vertraging voor de indexatie van pensioenen? Wordt het geduld van gepensioneerden en andere deelnemers nóg langer op de proef gesteld?

'Gepensioneerden, maar ook werkenden, wachten al veel te lang op koopkrachtherstel. Ze hebben jarenlange economische groei niet teruggezien in hun pensioenuitkering. Dus moeten we er alles aan doen om te zorgen dat er volgend jaar tóch geïndexeerd kan worden. In de periode tot 2027 zal een overgangsregeling voor de pensioenfondsen gaan gelden, waarin er geïndexeerd kan gaan worden. Maar die regeling is onderdeel van de pensioenwet. Dus hoe sneller de overgangsregeling door de Tweede en Eerste Kamer wordt aangenomen, hoe sneller in de loop van volgend jaar geïndexeerd kan worden. Daarom is het belangrijk het tempo erin te houden en het parlementaire proces niet te vertragen.'

Met de economie gaat het goed, met de beleggingsrendementen ook. Als je het over indexeren van pensioenen hebt halverwege volgend jaar, aan welk percentage denk je dan?

'Alles boven de dekkingsgraad van 105 procent mag daarvoor gebruikt worden, mits de regels van het fonds dat toelaten. Is de dekkingsgraad bijvoorbeeld 108 procent, dan kan een indexatie van drie procent plaatsvinden. Het nieuwe pensioenstelsel verbetert écht de indexatiemogelijkheden van pensioenfondsen.'

In de nieuwe conceptpensioenwet zijn de regels voor het nabestaandenpensioen eenvoudiger. Is dat een verbetering?

‘Jazeker, het nabestaandenpensioen is nu bij ieder pensioenfonds anders geregeld. Ook is het nabestaandenpensioen binnen één pensioenfonds vaak meerdere keren aangepast. Daardoor weet niemand meer waar zijn of haar partner aan toe is. Eigenlijk bevat het nieuwe nabestaandenpensioen een partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum en ná de pensioendatum. Het eerste is afgedekt met een risicoverzekering, het tweede door een deel van het individueel opgebouwde pensioenvermogen.

Voor werknemers geldt dat bij overlijden vóór de pensioendatum je partner een uitkering krijgt ongeacht of daarvoor kapitaal werd opgebouwd. Het is dus duidelijk welk bedrag je partner ontvangt bij overlijden. Het partnerpensioen is op deze manier niet meer afhankelijk van de wijze waarop dat bij jouw fonds precies is geregeld. Dat schept duidelijkheid voor iedereen.

In het partnerpensioen bij overlijden ná de pensioendatum verandert minder. Dat pensioen is er als er voor gespaard is of als er op de pensioendatum een deel van het vermogen voor apart wordt gezet.’

Wat maakt het eenvoudiger?

‘Omdat er eigenlijk maar één regeling is, is het vooral helderder. Vaak hebben mensen nu geen idee wat er vastgelegd is. Het is een hard gelag als er heel weinig of niets voor de nabestaande geregeld blijkt te zijn en een nabestaande bijvoorbeeld in de bijstand belandt.’

In de nieuwe pensioenwet is het begrip ‘nabestaande’ ook meer van deze tijd toch?

‘Klopt. Nu is dat per fonds verschillend: soms gaat het alleen om gehuwden, geregistreerde partners of mensen met een samenlevingscontract, bij andere fondsen geldt het ook als er sprake is van ‘zorgplicht’ zonder contract. In de nieuwe wet zijn nabestaanden partners die ‘zorgplicht’ voor elkaar hadden, bijvoorbeeld langdurig samenwoonden of partners die samen kinderen hebben. Het is straks minder rigide.’

In het pensioenakkoord is afgesproken dat werknemers met een zwaar beroep drie jaar eerder kunnen stoppen met werken, een regeling die tot 2026 geldt. Wordt er veel gebruik van gemaakt?

‘Werknemers met zwaar werk die gebruik kunnen maken van de regeling, ontvangen van hun werkgever één, twee of drie jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd ruim 22.000 euro bruto per jaar (ongeveer 1225 euro netto per maand), zonder dat hij daar de boetebelasting van 52% over hoeft te betalen.

Ruim 1400 mensen maken al gebruik van de regeling die pas sinds 1 januari geldt. En dat aantal groeit, net als het aantal cao-afspraken hier over. Maar we horen ook geluiden van leden dat het te weinig is om van te leven. Vooral voor laagbetaalden, die hun aanvullend pensioen niet eerder kunnen laten ingaan, is het geen vetpot. Dus blijven ze maar doorwerken.

De structurele regeling, die vakbonden en kabinet volgens het pensioenakkoord voor 2026 gaan optuigen, moet dus beter. Het is aan de overheid om te zorgen dat eerder stoppen met werken niet fiscaal wordt afgestraft.’

Tot slot, wat zijn de sleutelwoorden van het nieuwe pensioenstelsel wat jou betreft?

‘Evenwichtigheid tussen generaties, solidariteit en draagvlak. Vanuit allerlei hoeken hoor ik verhalen dat de nieuwe pensioenwet slechter zou zijn, er nooit meer geïndexeerd zal worden en

dat de huidige regeling beter is. Het tegendeel is waar. Als we niets hadden gedaan, was er per januari 2021 bij diverse fondsen vijf tot vijftien procent gekort.'